

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Goliș Cristian XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 03.11.2020 până la 22.02.2021;

Instanța de apel de la 23.03.2021 până la 08.12.2021;

Instanța de recurs de la 15.04.2022 până la 19.07.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 februarie 2021, Goliș Cristian a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 320¹ Cod penal și în baza acestei Legi a fost condamnat la o pedeapsă sub formă - 130 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța a adus la cunoștință lui Goliș Cristian că în caz de eschivare cu reavoință de la munca neremunerată în folosul comunității, se va înlocui cu închisoarea, calculându-se o zi de închisoare pentru 4 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

Goliș Cristian va semna un angajament prin care se obligă să se prezinte, în termen de 5 zile de la momentul rămânerii definitive a hotărârii judecătorești la Organul de probațiune în a cărei rază teritorială își are domiciliul.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Goliș Cristian, urmărind scopul neexecutării intenționate a măsurilor stabilite de instanța de judecată în ordonanța de protecție a victimei violenței în familie, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, cunoscând despre faptul că, prin Ordonanța de

protecție emisă de Judecătoria Chișinău (sediul Centru) la 21 iulie 2020, definitivă și executorie din momentul pronunțării, emise în cadrul cauzei nr. 2opr-171/2020, au fost instituite măsuri de protecție în privința victimelor violenței în familie, cet. Goliș Galina, Darii Cristina, Golovatî Ivan, Darii Cătălin și Darii Petronela-Cătălina, cu domiciliul în XXXXX, și prin care, el, Goliș Cristian XXXXX a fost obligat, pe un termen de 90 (nouăzeci) zile, de a nu se afla mai aproape de 200 metri de victimele sus indicate. La 03 octombrie 2020, aproximativ la ora 14.00 min., Goliș Cristian XXXXX, cunoscând restricțiile impuse prin ordonanța de protecție, intenționat nu a executat măsurile stabilite de instanța de judecată și a intrat în locuința din XXXXX, unde a expus în adresa victimei Galina Goliș cuvinte necenzurate și a manifestat comportament agresiv. La cerințele ultimei de a părăsi domiciliul sus menționat și a respecta ordonanța de protecție, categoric a refuzat și intenționat a rămas pe loc, fiind depistat de colaboratorii de poliție la domiciliul respectiv.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Goliș Cristian, prin care a solicitat repunerea în termen a apelului, anularea sentinței în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

În ședința instanței de apel, avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Goliș Cristian a solicitat admiterea apelului declarat pe motivele și temeiurile invocate, inculpatul nu s-a prezentat, solicitând examinarea cauzei în lipsa lui.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, a fost respins ca fiind declarat peste termen apelul avocatului Dudulica Liubomir în numele inculpatului Goliș Cristian, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel reieșind din materialele cauzei, a constatat faptul că potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din data de 22.02.2021, atunci când a fost pronunțată sentința în privința lui Goliș Cristian, nici inculpatul și nici avocatul care îi reprezenta interesele Dudolica Liubomir, nu s-au prezentat (f.d.95).

Totodată, în ședințele de judecată anterioare pronunțării, avocatul Dudulica Liubomir, cât și inculpatul Goliș Cristian au fost prezenți inclusiv la etapa finalizării cercetării judecătorești, fiind anunțați despre întreruperea ședinței de judecată pentru deliberare și pronunțarea sentinței pe caz, circumstanțe care bazându-se pe buna diligență a avocatului urmează a fi interpretate de instanța de apel, că ultima urma să se informeze despre următoarea ședință de judecată (f.d.94).

Deși, sentința în privința lui Goliș Cristian a fost pronunțată la data de 22.02.2021, în lipsa părților, procurorul la caz s-a prezentat la data de 25.02.2021, pentru a recepționa sentința, fapt care nu a fost efectuat de către avocat și inculpat la caz, or, ultimii cunoșteau cu certitudine care este etapa următoare de examinare a cauzei penale în privința inculpatului, a cărui interese le reprezintă.

Astfel, instanța de apel a menționat că în temeiul prevederilor art. 230 alin. (1) Cod de procedură penală, termene în procesul penal sunt intervale de timp în cadrul cărora sau după expirarea cărora pot fi efectuate acțiuni procesuale conform prevederilor prezentului cod.

Verificând argumentele apelului în raport cu materialele deduse judecății, instanța de apel a constatat că apelul împotriva sentinței este cu depășirea termenului legal prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală, iar partea apărării deși a solicitat repunerea în termenul legal, nu a prezentat instanței de apel probe certe, veridice, admisibile și pertinente care să dovedească temeinicia omiterii termenului legal de contestare a sentinței primei instanțe și dreptul acesteia de a fi repus în termenul legal.

Or, instanța de apel a reiterat că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

Reieșind din cele enunțate, instanța de apel a conchis că sentința a fost pronunțată la 22.02.2021, fiind publicată tot atunci, expediată participanților la proces, pusă în executare, iar avocatul urma să conteste sentința cu apel cel târziu la data de 09.03.2021, din data pronunțării sentinței, iar la cazul dedus judecății partea apărării a depus cererea de apel cu întârziere, fapt confirmat prin actele anexate la materialele dosarului expuse supra, iar faptul confirmării motivelor de repunere a termenului în declarare apelului nu au fost invocate, nefiind prezentate nici probe în acest sens.

Mai mult ca atât, apărătorul inculpatului Dudulica Liubomir în cererea de apel deși solicită repunerea în termen a apelului, nu indică niciun motiv, menționând doar despre netemeinicia sentinței în partea stabilirii pedepsei.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, nemotivarea de către instanță a unor pretenții privind omiterea termenului de exercitare a unei căi de atac cât și admiterea unei cereri de apel sau recurs tardive încalcă dreptul la un proces echitabil.

În cauza Ghirea c. Moldovei (*Cererea nr. 15778/05*), Curtea a concluzionat că, instanțele judecătorești naționale au examinat apelul procuraturii și au condamnat reclamantul, revizuire astfel o situație juridică care devenise definitivă. Redeschiderea procedurii care a avut ca efect anularea unei sentințe definitive pronunțată în favoarea reclamantului a adus atingere principiului securității raporturilor juridice (*a se vedea cauza Platakou c. Greciei, nr. 38460/97, § 37, CEDO 2001-1 și Dacia SRL c. Moldovei, nr. 3052/04, § 75, 18 martie 2008*). Prin urmare, a avut loc o violare al articolului 6 § 1 din Convenție.

Subsecvent celor enunțate, instanța de apel a ajuns la concluzia de a respinge ca depus peste termen apelul declarat de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Goliș Cristian împotriva sentinței.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului și care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, apărătorul menționează că, instanța de apel eronat i-a respins apelul ca depus peste termen, or, nu au fost anunțați despre data ședinței de judecată pentru deliberare și pronunțarea sentinței.

Respectiv, a recepționat sentința pronunțată prin poștă la data de 04.03.2021.

De asemenea, apărătorul susține că instanța de apel incorect nu a luat în calcul cele expuse de către acesta în ședința de judecată și a respins apelul ca fiind depus peste termen.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar și ținând cont de opinia procurorului, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Din conținutul recursului ordinar declarat se evidențiază dezacordul cu decizia instanței de apel invocând că, instanța greșit a respins apelul declarat, ca fiind depus peste termen.

Colegiul penal menționează că, potrivit art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală, nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora persoanele indicate în art. 401 nu au folosit calea apelului ori au retras apelul, dacă legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele cauzei rezultă că, la 26 ianuarie 2021, instanța de apel a dispus în temeiul art. 382 Cod de procedură penală, întreruperea deliberării și pronunțării

sentinței pentru data de 16 februarie 2021, ora 10:00 (*a se vedea procesul-verbal al ședinței de judecată din 26 ianuarie 2021, f.d. 94*), avocatul Dudulica Liubomir și inculpatul au fost prezenți în ședință. Astfel, sentința a fost pronunțată în ședință publică la data de 22 februarie 2021, ora 16:15 minute. La aceeași dată sentința a fost expediată prin poștă avocatului Dudulica Liubomir și inculpatului (*a se vedea scrisoarea de expediere, f.d. 102*), iar prin recipisă se confirmă că procurorului i-a fost înmănată o copie a sentinței la data de 25 februarie 2021 (*f.d. 101*).

Avocatul a expediat prin poșta electronică la data de 18 martie 2021, cererea de apel comunicând instanței că a luat cunoștință cu sentința abia la dat de 04 martie 2021.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de apel Chișinău din 08 decembrie 2021, a fost respins ca fiind depus peste termen apelul declarat de către avocat, instanța motivându-și soluția în acest sens (*a se vedea pct. 4.1. din prezenta decizie*).

Raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 420 alin. (4) Cod de procedură penală rezultă că recurentul nu poate declara recurs ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 februarie 2021, din motiv că în speță nu a fost utilizată calea ordinară de atac – apelul.

Astfel, în cazul recunoașterii apelului ca tardiv, instanța de apel nu mai examinează legalitatea și temeinicia apelului, adică nu poate fi vorba despre o examinare în fapt și în drept a hotărârii atacate, ceea ce înseamnă că nu se verifică fondul cauzei.

De asemenea, Colegiul penal reamintește că, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

În acest sens, Colegiul penal remarcă că părțile implicate în proces trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a contesta în termenul legal hotărârea primei instanței, fapt însă ignorat atât de inculpați cât și avocatul acestora, ce a generat omiterea termenului pentru declarare a apelului de 15 zile.

În atare împrejurări, instanța de apel corect a indicat că apărarea cunoștea la care etapă se află examinarea cauzei, urmând să întreprindă toate acțiunile necesare pentru a apăra interesele inculpatului.

De asemenea, dacă apărătorul a avut reala posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a declara apelul în termenul stabilit de lege, cu atât mai mult că, sentința primei instanței de a fost publicată pe pagina web al

Judecătoria Chișinău (*cauza Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Mai mult, instanța de recurs susține poziția instanței de apel care a indicat că, deși inculpatul solicită repunerea în termen a apelului declarat nu indică nici un motiv, indicând doar despre netemeinicia sentinței în partea stabilirii pedepsei penale.

Referitor la poziția apărării precum că a invocat careva motive pentru repunerea în termen a apelului declarat, însă instanța de apel nu s-a expus asupra acestora, Colegiul penal le respinge ca neîntemeiate, or, studiind materialele cauzei, și anume, cererea de apel dar și procesele-verbale ale ședințelor de judecată a instanței de apel din 01 noiembrie 2021 (*ședință amânată, lipsa inculpatului și a avocatului, f.d. 112-113*), 24 noiembrie 2021 (*ședință amânată, lipsa inculpatului și a avocatului, f.d. 114-115*), 08 decembrie 2021 (*pronunțarea dispozitivului deciziei, f.d. 117*) și 12 ianuarie 2021 (*pronunțarea deciziei integrale, f.d. 117*)

Astfel, analizând materialele cauzei, Colegiul penal decide să respingă ca nefondate argumentele avocatului Dudulica Liubomir, iar urmare, celor expuse mai sus, recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2021, în cauza penală în privința lui *Goliș Cristian XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *11 august 2022*.

Președinte:

Nadejda Toma

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan